

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Değerli basın mensupları, Odamızın Mayıs ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Cari işlemler açığı, yeniden tartışmaların merkezine yerleşmiştir. Çünkü, cari işlemler açığı kontrolden çıkmış bir biçimde artmaktadır. Hepimizin çok iyi bildiği gibi cari işlemler açığındaki hızlı artışın temelinde dış ticaret açığı yatmaktadır. Mart ayında, geçen yılın aynı ayına göre ihracat %20 artarak 12 milyar dolar olurken ithalat %44 artarak 22 milyar dolara ulaşmıştır. Aynı dönemde dış ticaret açığı da 5,1 milyar dolardan, 9,8 milyar dolara ulaşmış, 12 aylık dış ticaret açığı da 84 milyar dolara dayanmıştır. Dış ticaret açığındaki hızlı artış nedeniyle 12 aylık cari açık da %174 artarak 60 milyar doları geçmiştir. Buna göre cari işlemler açığının GSYİH'ya oranı %8'i aşmış görünüyor. Bu oran çok yüksektir. Endişeleri artıran diğer bir husus da açığın finansman kalitesidir. Cari açığın önemli bir bölümünü sıcak para ile yani kısa vadeli sermaye girişleri ile finanse edebiliyoruz. Bu durum sürdürülebilir değildir ve ciddi bir risk oluşturmaktadır. Çünkü sıcak para, geldiği gibi hızla çıkabilir. Böyle bir gelişme de cari işlemler açığında hızlı bir azalmaya yol açabilir. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki cari işlemler açığındaki hızlı kapanmalar reel sektöre ağır maliyetler getirmektedir. Bu nedenle cari açıktaki artışın önce durdurulması, daha sonra da kontrollü bir biçimde azaltılması gerekmektedir. Bu nedenle Merkez Bankası, kredi talebindeki artışı, diğer bir iç talep artışını frenlemek için karşılık oranlarını artırmaktadır. Bu hafta yapılacak olan Para Politikası Kurulu'ndan karşılık oranlarının artırılması yönünde bir karar çıkarsa bu bizi şaşırtmayacaktır. Ancak, bu tedbirlerin şu ana kadar etkili olmadığını görmekteyiz. Kredi talebindeki artış devam etmektedir. Katılım Bankaları dışında bankacılık sisteminin kredi hacmi Mayıs başında geçen yılın aynı dönemine göre %40'ın, yılbaşına göre ise yüzde 12'nin üzerinde bir artış göstermiştir. Kredi talebindeki artış, iç talep artışını büyümeyi beslemekte, bu da cari işlemler açığını artırmaktadır.

Değerli Meclis üyeleri, İç talep artışı enflasyonist baskıları artırmakta, enflasyon beklentilerini de bozmaktadır. Nisan ayında TÜFE bir önceki aya göre yüzde 0,87 artmış, yıllık enflasyon oranı da 4,26'ya yükselmiştir. Bu oranlar, bir kaç yıl önce hayal bile edemeyeceğimiz oranlardır. Ancak, enflasyon beklentilerindeki bozulma bizleri endişelendirmektedir. Merkez Bankası'nın beklenti anketine göre yılbaşıda %6,5 olan yılsonu enflasyon beklentisi Mayıs ayında %7'ye yükselmiştir. Eğer enflasyon beklentilerindeki bozulma devam ederse Merkez Bankası faiz artırımına gitmek zorunda kalacak, bu da TL'deki değerlenmeyi artıracaktır. Cari

açık konusundaki endişeleri artıran diğer bir husus da Avrupa'daki borç krizidir. İrlanda, Portekiz, İspanya ve Yunanistan'ın içinde bulunduğu durum hepimizin malumudur. Ancak, yeni ülkeler de radar ekranına girmeye başlamıştır. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, dün Belçika'nın kredi not görünümünü "durağan"dan "negatif"e çevirmiştir. Standard and Poor's ise geçtiğimiz günlerde İtalya'nın kredi not görünümünü "durağan"dan "negatif"e indirmişti. Avrupa'da borç krizinin daha da derinleşmesi ülkemizden ani yabancı fon çıkışlarına neden olabilir. Böyle bir ihtimal göz ardı edilemez.

Değerli Meclis üyeleri,

Reel sektörün önümüzdeki 12 ay içinde 24,5 milyar dolar borç ödemesi var. Reel sektörün uzun vadeli borçlarının toplamı da yılın ilk üç ayında 3,2 milyar dolar artarak 85 milyar doları geçmiştir. Normal şartlarda bu borçların çevrilmesi ya da ödenmesinde bir sorun yaşanmayacaktır. Ancak, artan cari işlemler açığının doğurduğu kur riskinin de hesaba katılması gerekir. Ayrıca gelişmiş ekonomilerde faizlerin artmaya başlaması da fon akımlarını tersine çevirebilecektir. Nisan ayında Avrupa Merkez Bankası'nın gösterge faizini %1'den %1,25'e çıkardığını hatırlarsak böyle bir ihtimalin çok uzak olmadığını görebiliriz.

Değerli Meclis üyeleri,

Sanayi üretimindeki artış da ekonomik büyümenin yeterince yavaşlamadığını göstermektedir. Mart ayında sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,4 artmıştır. Sanayinin alt sektörlerinde üretim ise; madencilik ve taşocakçılığında %5, imalat sanayiinde %10, ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımında %12 artmıştır. Takvim etkisinden arındırılmış endeks Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %11 artarken, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış endeks ise bir önceki aya göre binde 3 azalış göstermiştir. İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranındaki artış da devam etmektedir. Mayıs ayında kapasite kullanım oranı bir önceki yıla göre %1,9 artarak yüzde 75,2'ye yükselmiştir. Sanayide canlılığın devam ettiğini ciro ve sipariş endeksleri de göstermektedir. Sanayi Ciro Endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %27, bir önceki aya göre ise %17 artmıştır. Sanayi Sipariş Endeksi de Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %27, bir önceki aya göre ise %16 artmıştır. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre Mart ayında en yüksek artış Sermaye Malı İmalatı'nda görülmüştür. Siparişlerdeki gidişat Mart ayında %26 olan Sermaye Malı üretimindeki artışın nisan ve mayıs aylarında da devam edeceğini düşündürmektedir. Yatırım malları üretimindeki ve siparişlerdeki artış, reel kesimdeki iyimserliğin devam ettiğini göstermektedir.

Reel kesim güven endeksi Mayıs ayında 117,2'ye yükselmiştir. İyimserliğin ve yatırımların devam etmesi bizleri memnun etmektedir. Ancak, iyimserlikte ihtiyatlı olmak zorundayız.

Ekonomiyi soğutmak için seçimlerden sonra bir dizi mali karar alınması beklenmektedir. Alınan bu kararların kredi genişlemesini ve iç talep artışını yavaşlatması gerekmektedir. Bu nedenle hesaplarımızı yaparken bu ihtimali de göz önünde bulundurmalıyız. Son günlerde iptal edilen özelleştirme ihalelerinde verilen yüksek teklifler de bazen iyimserlikte ölçünün kaçırıldığını bize hatırlatmaktadır.

Değerli Meclis üyeleri,

Türkiye'nin cari işlemler açığı vermeden büyüemeyen bir ülke olduğunu hep söylüyoruz. Bu sorunu çözmek için parasal ve mali tedbirlerin yanı sıra yapısal çözümlerin de üretilmesi gerekir. Bu yapısal çözümlerin başında yerli tasarruf oranının artırılması gelmektedir. Ayrıca sanayimizin rekabet gücünü artıracak yapısal tedbirlerle ihracat artışının da desteklenmesi gelmektedir. Üretimde yerli katma değer oranını artıracak tedbirler de alınmalıdır. Örneğin yerli aramalı üretiminin artırarak aramalı ithalatını azaltacak tedbirler alınmalıdır. Başta enerji olmak üzere girdi maliyetlerimizi düşürerek ihracatta rekabet gücümüzü artıracak tedbirler alınmalıdır. Demir çelik gibi ürünlerde kapasite artırımını teşvik edilerek artan aramalı ithalatı düşürülmelidir. Madencilik sektörüne maliyet düşürücü destekler sağlayarak yerli cevherlerimizin kullanılması sağlanmalı ve teşvik edilmelidir. Bu ve benzeri tedbirlerle hem ara malı üretiminde kaybettiğimiz mevzileri yeniden kazanacak hem de ihracatta ara malı ithalatına olan bağımlılığımız azalacaktır.

Değerli Meclis üyeleri,

Gümrük politikalarımızın da gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bazı tekstil ürünlerinin ithalatına ek vergi uygulamasına gidilmesi doğru bir adımdır. Yerli katkı oranı yüksek olan ancak, değerli TL nedeniyle rekabet gücü iyice aşınan makina imalatı, mobilya gibi başka sektörlerde de benzer tedbirlerin alınmasının yararlı olacağını düşünüyoruz. Üçüncü ülkelerden Gümrük Birliği'nin serbest dolaşımına giren ve yerli üreticilerimiz için haksız rekabete yol açan mallara uygulanan gümrük vergisi de yükseltilmelidir. Bu mallar için gümrük vergisi oranları, serbest dolaşıma başka ülkelerden girmenin yol açacağı maliyet artışlarının altında kalacak şekilde belirlenmelidir. Hatta Gümrük Birliği, AB'nin üçüncü ülkelerle yaptığı serbest ticaret anlaşmaları da dahil olmak üzere gözden geçirilmelidir. Değerli meclis üyeleri, Seçimlere 18 gün kalmıştır. Herşeyden önce seçimlerin huzur içinde yapılmasını ve ülkemiz için hayırlı sonuçlar getirmesini temenni ediyorum. Ancak, siyasette giderek sertleşen ve bozulan üslup bizleri rahatsız etmektedir. Seçimlerin huzur içinde yapılabilmesi için gerginliklerin hafifletilmesi, bunun için de liderlerin üsluplarını yumuşatmaları gerekmektedir. Liderlerin bu çağrımıza kulak vereceklerini umuyor ve bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son vererek, hepinizi saygıyla selamlıyorum.